

2 0 2 4

GEOGRAPHY

Full Marks : 70
Pass Marks : 21

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

ALLOTMENT OF MARKS

Q. No. 1 carries 1 mark each	:	$1 \times 7 = 7$
Q. No. 2 carries 2 marks each	:	$2 \times 8 = 16$
Q. No. 3 carries 3 marks each	:	$3 \times 5 = 15$
Q. No. 4 carries 4 marks each	:	$4 \times 3 = 12$
Q. Nos. 5 to 8 carry 5 marks each	:	$5 \times 4 = 20$
<hr/>		<u>Total = 70</u>

1. Find out the correct answer of the following :

$1 \times 7 = 7$

তলত দিয়াবোৰৰ শুল্ক উত্তৰটো বাছি উলিওৱা :

নিম্নোক্তগুলিৰ শুল্ক উত্তৰটি বেছে নাও :

গাহাযাৰ হোনায়ফোৱনি গেবে ফিননায়খৌ সায়খ' :

(a) The lowermost layer of the atmosphere is

বায়ুমণ্ডলৰ আটাইতকৈ তলৰ স্তৰটো হ'ল

বায়ুমণ্ডলৰ সব থেকে নীচেৱ স্তৰটি হল

বাৰবিহুনি ব্যনিখুই গাহায়সিন থোৱফোআ জাবায

(i) stratosphere

স্তৰমণ্ডল

স্ট্ৰাটোস্ফিয়াৰ

স্ট্ৰেট'বিহু

(ii) mesosphere

মেছ'মণ্ডল

মেসোস্ফিয়াৰ

মেস'বিহু

(iii) troposphere

ট্ৰিপ'মণ্ডল

ট্ৰিপোস্ফিয়াৰ

ট্ৰ'বিহু

(iv) ionosphere

আয়নমণ্ডল

আয়নোস্ফিয়াৰ

আয়নবিহু

(b) Which two layers of the earth's interior are separated by Moho's discontinuity?

মহ'ৰ বিচ্ছিন্নতাই পৃথক কৰা পৃথিবীৰ আভন্তৰৰ স্তৰ দুটোৰ নাম কি কি ?

মোহ বিযুক্তি দ্বাৱা পৃথকীকৃত পৃথিবীৰ অভন্তৰেৰ স্তৰ দুটি কী কী ?

মহ'নি ফাৰিথি নডি আলাদা খালামনায ইসিভারি থোৱফো মোননৈনি মুড়া মা মা ?

(i) Sial and Sima

চিয়াল আৰু চিমা

সিয়াল এবং সীমা

সিয়াল আৰো সিমা

(ii) Inner core and outer core

অন্তর্গতি আৰু বহিগতি

অন্তর্গতি এবং বহিগতি

ইসিং গোৰ্বো আৰো বাইজো গোৰ্বো

(iii) Mantle and crust

মেন্টেল আৰু ভূত্বক

ম্যান্টেল এবং ভূত্বক

গোৰ্বো বিখ্বব আৰো বিখ্বব

(iv) Sial and crust

চিয়াল আৰু ভূত্বক

সিয়াল এবং ভূত্বক

সিয়াল আৰো বিখ্বব

(4)

- (c) Which one of the following earthquake waves considered as most damaging?

নিম্নোক্ত কোনবিধি ভূমিকম্পৰ টো (তৰংগ) আটাইতকে দ্রংসাত্মক বুলি গণ্য কৰা হয় ?

নিম্নোক্ত কোন্ প্ৰকাৰ ভূ-কম্পীয় তৰঙ্গকে সবথেকে বেশি দ্রংসাত্মক বলে গণ্য কৰা হয় ?

গাহাযনি মাৰে জাথো বাংগিৰখৌ (দোহৌ) ব্যনিখুইবো বাংলায় জোৱসাংহাম্বা হোননা সাননায় জায়ো?

(i) P-wave

P-তৰংগ

P-তৰঙ্গ

P-দোহৌ

(ii) S-wave

S-তৰংগ

S-তৰঙ্গ

S-দোহৌ

(iii) Body wave

দেহ তৰংগ

দেহ তৰঙ্গ

মোদোমাহি দোহৌ

(iv) Surface wave

পৃষ্ঠ তৰংগ

পৃষ্ঠ তৰঙ্গ

বিভুভারি দোহৌ

(5)

- (d) In which of the following States the Loktak Lake is situated?

নিম্নোক্ত কোনখন বাজ্যত ল'কটক হুদ অৱস্থিত ?

নিম্নলিখিত কোন্ রাজ্যে লোকতাক হুদ অবস্থিত ?

গাহাযনি মাৰে রাজ্যোআৱ ল'কটক লৈথোআ দঁ?

(i) Assam

অসম

আসাম

আসাম

(ii) Mizoram

মিজোৰাম

মিজোৱাম

মিজ'রাম

(iii) Manipur

মণিপুৰ

মণিপুৰ

মণিপুৰ

(iv) Meghalaya

মেঘালয়

মেঘালয়

মেঘালয়

(6)

- (e) Which one of the following rivers is known as the 'sorrow of Bihar'?

তলৰ কোনখন নদী 'বিহারৰ দুখ' বুলি জনাজাত ?
নিম্নলিখিত কোন নদীটি 'বিহারের দুঃখ' বলে পরিচিত ?
'বিহারনি দুখ' হোননা মাবে দৈমাখৌ মিথিয়ো ?

(i) Gandak

গণক
গণক
গণক

(ii) Kosi

কুশি
কোশী
কুসি

(iii) Son

সোন
শোন
সন

(iv) Yamuna

যমুনা
যমুনা
যমনা

/430

(7)

- (f) Which one of the following is a sedimentary rock?

তলৰ কোনবিধি স্টোভূত শিল ?
নিম্নলিখিত কোনটি একটি স্টোভূত শিলা ?
গাহাযনি মাবে মোনসেয়া গোদি অন্থাই ?

(i) Granite

গ্রেনাইট
গ্রানাইট
গ্রেনাইট

(ii) Limestone

চূণশিল
চূনাপাথর
সুনৈ অন্থাই

(iii) Quartzite

কোরার্টজাইট
কোয়ার্টজাইট
ক'বার্টজাইট

(iv) Gabbro

গেব্রো
গ্যাব্রো
গেব্র'

/430

[Contd.

(g) Erosional work is more in which part of a river?

নদীৰ কোন অংশত খনন কাৰ্য বেছি?

নদীৰ কোন অংশে শ্রয়কাৰ্য বেশি?

দৈমানি মাৰে বাহাগোআৱ খুৰখানায হাবাযা বাসিন?

(i) Upper stage

উচ্চাংশ

উচ্চাংশে

গোজৌ থাখো

(ii) Lower stage

নিম্নাংশ

নিম্নাংশে

গাহায থাখো

(iii) Middle part

মধ্যাংশ

মধ্যাংশে

গেজেৱ বাহাগো

(iv) All of the above

ওপৰৰ গোটেইকেইটা

উপৱেৱ সবকটি

গোজৌনি গাসৈৱো

2. Give short answers of the following (any eight) : $2 \times 8 = 16$

তলত দিয়াবোৰ চমু উত্তৰ দিয়া (যি কোনো আঠটা) :

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নগুলিৰ সংক্ষিপ্ত উত্তৰ দাও (যে কোনো আটটি) :

গাহাযাব হোনাযফোৱনি সুণ্ড' ফিননায হো (জায়খিজায়া মোনদাইন) :

(a) Name two biosphere reserves of Assam.

অসমৰ দুখন জৈৱ সংৰক্ষিত অঞ্চলৰ নাম লিখা।

আসামেৱ দুটি জৈৱ সংৰক্ষিত অঞ্চলেৱ নাম লেখো।

আসামনি গঁনৈ জিউআৱি বিহু সৱৈখা ওনসোলনি মুঁ লিৰ।

(b) What is Coriolis force?

কৰিওলিচ বল কি?

কোরিওলিস বল কী?

করিওলিস বলোআ মা?

(c) Write two characteristics of old stage of river.

নদীৰ বৃদ্ধ অবস্থাৰ দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

নদীৰ বৃদ্ধ অবস্থাৰ দুটি বৈশিষ্ট্য লেখো।

দৈমানি গোজাম বিথাথিনি মোননৈ আখ্যাথাই লিৰ।

(d) Name two soil-forming factors.

মৃত্তিকা গঠনকাৰী দুটা কাৰকৰ নাম লিখা।

মৃত্তিকা গঠনকাৰী দুটি উপাদানেৱ নাম লেখো।

হা দাফুঁ জাথায়ঘা মোননৈনি মুঁ লিৰ।

(e) What is rock cycle?

শৈলচক্র কি ?

শিলাচক্র কী ?

অন্থাইনি মহর সোলায় দিখনআ মা?

(f) Write two effects of earthquake.

ভূমিকম্পের দুটা ফলাফল লিখা।

ভূমিকম্পের দুটি ফলাফল লেখো।

বাংগিনি মোননৈ উনজাথাই লিৰ।

(g) Name two different expressions of humidity.

আর্দ্ধতাৰ দুটা ভিন্ন প্ৰকাৰৰ নাম উল্লেখ কৰা।

আর্দ্ধতাৰ দুটি ভিন্ন প্ৰকাৰেৰ নাম লেখো।

সিদোমাথিনি মোননৈ রোখোমৈ ফোৰমায়গানি মুঁ মখ'।

(h) Name two branches of human geography.

মানৱ ভূগোলৰ দুটা শাখাৰ নাম লিখা।

মানৱ ভূগোলেৰ দুটি শাখাৰ নাম লেখো।

সুলুঁ ভুমখৌৱানি মোননৈ দালাইনি মুঁ লিৰ।

(i) Mention two components of ecosystem.

পৰিস্থিতিতন্ত্ৰৰ দুটা উপাদান উল্লেখ কৰা।

বাস্তুতন্ত্ৰেৰ দুটি উপাদান উল্লেখ কৰো।

সোৱিঠি খানিনি মোননৈ থাদেৱসা মখ'।

(j) Write two types of tides.

জোৱাৰ-ভাটাৰ দুটা প্ৰকাৰ লিখা।

জোয়াৱ-ভাটাৰ দুটি প্ৰকাৰ লেখো।

ফেলাসেমনি মোননৈ রোখোমখৌ লিৰ।

3. Write short notes on the following (any five) :

$3 \times 5 = 15$

তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা (যি কোনো পঁচটা) :

নিম্নলিখিতগুলিৰ উপৰে সংক্ষিপ্ত টীকা লেখো (যে কোনো পঁচটি) :

গাহাযাব হোনায়ফোৰনি সাযাব সুণ্ড' রেবসুঁ লিৰ (জায়খিজায়া মোনবা) :

(a) Inversion of temperature

উষ্ণতাৰ বিলোমন

উষ্ণতাৰ বিলোমন

বিদুঁনি বেলথায়নায

(b) Land breeze and sea breeze

স্থল বতাহ আৰু জল বতাহ

স্থলবায়ু এবং সমুদ্রবায়ু

হানি বার আৰো দৈনি বার

(c) Processes of physical weathering

ভৌতিক বিচুণ্ণিভৱনৰ প্ৰক্ৰিয়াসমূহ

যান্ত্ৰিক বিচুণ্ণিভৱনেৰ প্ৰক্ৰিয়াসমূহ

দাথায়াআৱি এবা মিথিগায়াৱি বিগুন্ডি বিখানি

(d) Rocks and minerals

শিলা আৰু মণিক

শিলা এবং খনিজ

অন্থাই আৰো খনি বেসাদ

(e) Big Bang theory

বিগ বেং মতবাদ

বিগ ব্যাং মতবাদ

বিগ বেং থিৰাংথাই

(f) Biodiversity

জৈৱ বৈচিত্ৰ্য

জৈব বৈচিত্ৰ্য

জিবাৱি ফাৰাগথি

(g) Divisions of the ocean floor

মহাসাগৰৰ তলিৰ ভাগবোৰ

মহাসাগৰেৰ তলদেশেৰ ভাগসমূহ

লৈথোমা থালানি বাহাগো

4. Distinguish the following in brief (any three) :

 $4 \times 3 = 12$

তলত দিয়াবোৰৰ চমুকে পার্থক্য লিখা (যি কোনো তিনিটা) :

সংক্ষেপে নিম্নোক্তগুলিৰ পার্থক্য লেখো (যে কোনো তিনিটি) :

গাহাযাব হোনাযফোৱনি সুন্দ'য়ে ফাৰাগ লিৰ (জায়খিজায়া মোনথাম) :

(a) Convectional rain and Orographic rain

পৰিচলন বৰষুণ আৰু শৈলোৎক্ষেপ বৰষুণ

পৰিচলন বৃষ্টি এবং শৈলোৎক্ষেপ বৃষ্টি

দৈনন্দিন অখা আৰো হাজোআৱি অখা

(b) Stalactites and Stalagmites

ষ্টেলেকটাইট আৰু ষ্টেলেগমাইট

স্ট্যালাক্টাইট এবং স্ট্যালাগমাইট

ষ্টেলেকটাইটস আৰো ষ্টেলেগমাইটস

(c) Monsoon climate and Mediterranean climate

মৌচুমী জলবায়ু আৰু ভূমধ্যসাগৰীয় জলবায়ু

মৌসুমী জলবায়ু এবং ভূমধ্যসাগৰীয় জলবায়ু

মৌসুমি বারহাবা আৰো ভূম লৈথো গেজেৱারি বারহাবা

(d) Weather and Climate

বতৰ আৰু জলবায়ু

আবহাওয়া এবং জলবায়ু

লৈথোৱা আৰো বারহাবা

5. Explain the meaning and scope of human geography.

মানৱ ভূগোলৰ অর্থ আৰু পৰিসৰৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা।

মানব ভূগোলেৰ অর্থ এবং পৰিসৱেৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰো।

সুন্ধুৰ ভূমখৈৱানি আৰো খালুনি সোমোন্দৈ বেখেৱনায় লিৰ।

6. What is ocean current? Explain the causes of ocean currents.

সাগৰীয় সোত কী? সাগৰীয় সোতৰ কাৰণবোৰ বৰ্ণনা কৰা।

সাগৰীয় সোত কী? সাগৰীয় সোতেৰ কাৰণগুলি বৰ্ণনা কৰো।

লৈথোমা দাহারা মা? লৈথোমা দাহারনি জাহোনফোৱখৌ বেখেৱ।

5

5

Or / অথবা / অথবা / এবা

Explain the landforms developed by running water.

প্রবাহমান জলে সৃষ্টি করা ভূ-অবয়ববোর বর্ণনা করা।

প্রবাহমান জল দ্বারা সৃষ্টি ভূ-অবয়বগুলি বর্ণনা করো।

বোহৈথি দৈয়া সোমজিহোনায় হাত্তানি সোমোন্দৈ বেখেব।

7. Write the concept of plate tectonic theory in detail.

5

ফলক বিরতন তত্ত্বের ধারণাটো বর্ণনা করা।

পাত-বিরতন তত্ত্বের ধারণাটি বর্ণনা করো।

ফৌলি দোরোদনায় থিরাংথাইনি সানদাংথিখৌ বেখেব।

Or / অথবা / অথবা / এবা

How do glaciers accomplish the work of reducing high mountains into low hills and plains? Explain.

হিমবাহৰ ক্ৰিয়াৰ ফলত কেনেকৈ উচ্চ পাৰ্বত্য অঞ্চল নিম্ন পাহাৰ আৰু সমতললৈ কপান্তৰিত হয়, বৰ্ণনা কৰা।

হিমবাহেৰ ক্ৰিয়াৰ ফলে কীভাৱে উচ্চ পাৰ্বত্য অঞ্চল নিম্ন পাহাড় এবং সমতলে রপান্তৰিত হয়, বৰ্ণনা করো।

বৰফনি গলিনায়নি জাউনাব মাৰোই গোজৌ হাজো ঔনসোল গাহায হাজো আৰো হায়েন ঔনসোলাব সোলায়নায ফৈয়ো বেখেব।

8. Describe the causes and consequences of global warming.

5

গোলকীয় উত্তাপনৰ কাৰণ আৰু ফলাফলবোৰ বৰ্ণনা কৰা।

গোলকীয় উষ্ণায়নেৰ কাৰণ এবং ফলাফলগুলি বৰ্ণনা করো।

ভুমনাং দুঃখাবনায়নি জাহোন আৰো জাউনফোৰখৌ বেখেব।

Or / অথবা / অথবা / এবা

Draw a map of India and mark any *three* of the following features in appropriate locations :

2+3=5

ভাৰতবৰ্ষৰ এখন মানচিত্ৰ অংকন কৰি তলৰ যি কোনো তিনিটা যথাস্থানত চিহ্নিত কৰা :

ভাৰতবৰ্ষেৰ একটি মানচিত্ৰ অঙ্কন কৰে তাতে নিম্নোক্ত যে কোনো তিনিটি অঞ্চল যথাযথ স্থানে চিহ্নিত কৰো :

ভাৰতবৰ্ষনি গাংসে মানসাবগারি বোনানৈ গাহাযনি জায়গিজায়া মোনথাম জাথাবনা থাবনিখৌ দিনিথি :

(a) Shillong

চিলং

শিলং

সিলং

(b) Thar Desert

থৰ মৰুভূমি

থৰ মৰুভূমি

থৰ বালাহামা

(c) Mumbai

মুম্বাই

মুম্বাই

মুম্বাই

(d) Srinagar

শ্ৰীনগৰ

শ্ৰীনগৰ

শ্ৰীনগৰ